139. MEKTUP

١٣٩ – ﴿ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالثَّلاَثُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى جَعْفَرَ بَكْ اَلتَّهَانِيِّ فِي بَيَانِ جَوَازِ هِجْوِ جَمَاعَةِ السُّفَهَاءِ الَّذِينَ يَطْعُنُونَ فِي أَهْلِ اللهِ وَفِي اسْتِحْسَانِ ذَمِّهِمْ ﴾

قَدْ شَرَّفَ الْمَكْتُوبُ الشَّرِيفُ بِوُرُودِهِ سَلَّمَكُمُ اللهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى حَيْثُ تَتَفَقَّدُونَ أَحْوَالَ الْفُقَرَاءِ وَتَعْتَقِدُونَ اَنَّ الْحُضُورَ وَالْغَيْبَةَ سِيَّانِ أَيُّهَا الْمَخْدُومُ اِنَّ كُفَّارَ قُرَيْشٍ لَمَّا بَالَغُوا فِي هِجْوِ اَهْلِ الْاِسْلاَمِ وَسَبِّهِمْ مِنْ غَايَةِ خِذْلاَنِهِمْ وَكَمَالِ حِرْمَانِهِمْ عَنِ السَّعَادَةِ اَمَرَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ بَعْضَ الشُّعَرَاءِ الْاِسْلاَمِيَّةِ بِهِجْوِ الْكُفَّارِ الْاَشْرَارِ فَكَانَ الشَّاعِرُ الْمَأْمُورُ يَصْعَدُ الْمِنْبَرَ فِي حُضُورِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ مِنَ الصَّلَوَاتِ اَفْضَلُهَا وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ اَكْمَلُهَا وَيَهْجُو الْكُفَّارَ فِي مَلاَءٍ بِاِنْشَادِ الْاَشْعَارِ وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ مَعَهُ مَادَامَ يَهْجُو الْكُفَّارَ وَاعْلَمْ اَنَّ الْمَلاَمَةَ وَاِيذَاءَ الْخَلْقِ مِنْ مُغْتَنَمَاتِ اَرْبَابِ الْعِشْقِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu Mektup Cafer Bek et-Tehanî'ye yazılmış olup ehlullaha dil uzatan akılsızlar topluluğunu hicvetmenin cevazı ve onları yermenin güzelliği hakkındadır.

Değerli mektubunuz gelişiyle bizleri şereflendirdi.

Allah Subhânehû size selâmet ihsan eylesin. Çünkü siz dervişlerin hallerini gözetiyorsunuz, huzur ve gaybeti eşit tutuyorsunuz (beraber olma ve uzak olma durumlarını aynı görüyorsunuz).

Aziz dostum,

Kureyş kafirleri aşırılıkları ve saadet karşısındaki nasipsizlikleri sebebiyle ehl-i İslâm hakkındaki hiciv ve sövgülerini artırdıklarında Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bazı Müslüman şâirlere şerli kafirleri hicvetmelerini emretti. Bu emri alan şair Peygamber'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) huzurunda minbere çıkar topluluk içinde şiirler söyleyerek kafirleri hicvederdi. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyururdu: *"O, bu şekilde kafirleri hicve devam ettiği sürece Rûhu'l-kudüs (Cebrâîl) onunla beraberdir."*[240]

Bilmiş ol ki; mahlûkâtın kınaması ve ezâsı aşk ehlinin sermayesidir.

Allahım, Peygamberlerin Efendisi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hürmetine bizleri de onlardan eyle.

KELİME ANLAMI

139. ≺ : اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالثَّلاثُونَ وَالْمِائَةُ **Yüz otuz dokuzuncu mektup** اِلَى جَعْفَرَ بَكْ اَلتَّهَانِيِّ **Câfer Beğ Tehanî'ye yazılmıştır** *(Ne hakkındadır)* فِي بَيَانِ جَوَازِ هِجْوِ جَمَاعَةِ السُّفَهَاءِ **Akılsızlar topluluğunu hicvetmenin câiz oluşunun beyanı hakkındadır** اَلَّذِينَ **Ki onlar;** يَطْعُنُونَ **Kötü konuşuyorlar** *(Kim hakkında?)* فِي أَهْلِ اللهِ **Ehlûllah hakkında** وَفِي اسْتِحْسَانِ ذَمِّهِمْ **Ve onları yermenin güzelliği hakkındadır** ≻

قَدْ شَرَّفَ الْمَكْتُوبُ Mektubunuz şeref verdi *(Öyle mektup ki;)* اَلشَّرِيفُ Değerli olan *(Neyle şeref verdi?)* بِوُرُودِهِ Gelişiyle سَلَّمَكُمُ اللهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah Sübhânehû ve Teâla, size selâmet versin حَيْثُ تَتَفَقَّدُونَ Zira kontrol ediyorsunuz *(Neyi?)* أَحْوَالَ الْفُقَرَاءِ Dervişlerin hallerini وَتَعْتَقِدُونَ Ve inanıyorsunuz ki; اَنَّ الْحُضُورَ وَالْغَيْبَةَ Huzur ve gaybet hali *(Nedir?)* سِيَّانِ Eşittir أَيُّهَا الْمَخْدُومُ Aziz Dostum! اِنَّ كُفَّارَ قُرَيْشٍ Kureyş kafirleri لَمَّا بَالَغُوا Ne zaman ki son noktaya vardılar *(Nerde?)* فِي هِجْوِ اَهْلِ الْاِسْلَامِ Müslümanları hicvetmede / dille yermede وَسَبِّهِمْ Ve onlara sövmede *(Neden ötürü?)* مِنْ غَايَةِ خِذْلَانِهِمْ Son raddeye

---

[240] Burada sözü edilen şair Hassân b. Sâbittir. Buhârî, Kitâbu'l-Mağâzî, Bab No. 31, Hadis No. 4123; Ahmed, Hadis No. 18725, 18853, 18893, 18894, 18901; İbn Ebî Şeybe, Hadis No. 26022.

varan rezillikleri وَكَمَالِ حِرْمَانِهِمْ Ve büsbütün nasipsizliklerinden ötürü *(Neden nasipsizlik?)* عَنِ السَّعَادَةِ Saadetten اَمَرَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Peygamberimiz (salât ve selam Ona ve âline olsun) emretti *(Kime?)* بَعْضَ الشُّعَرَاءِ الْاِسْلاَمِيَّةِ Bazı Müslüman şairlere *(Neyi?)* بِهَجْوِ الْكُفَّارِ الْاَشْرَارِ Şerli kafirleri hicvetmelerini فَكَانَ الشَّاعِرُ الْمَأْمُورُ Emri alan şair de يَصْعَدُ الْمِنْبَرَ Minbere çıkardı *(Nerede?)* فِى حُضُورِ النَّبِيِّ Peygamber'in huzurunda عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ Ona ve âline olsun *(Ne?)* مِنَ الصَّلَوَاتِ اَفْضَلُهَا Salavâtın en efdali وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ اَكْمَلُهَا Ve selamların en tamamı وَيَهْجُو الْكُفَّارَ Ve kafirleri hicvederdi *(Nerede?)* فِى مَلاَءٍ topluluk içinde *(Neyle?)* بِاِنْشَادِ الْاَشْعَارِ Şiirler söylemekle وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Allah Rasûlü (s.a.v) de idi *(Ne?)* يَقُولُ Şöyle der: اِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ Şüphesiz Cebrail مَعَهُ Onunla beraberdir *(Ne müddetçe?)* مَادَامَ يَهْجُو Hicvettiği müddetçe *(Kimi?)* اَلْكُفَّارَ Kafirleri وَاعْلَمْ Bil ki; اَنَّ الْمَلاَمَةَ Şüphesiz kınama وَاِيذَاءَ الْخَلْقِ Ve halkın ezası *(Nedir?)* مِنْ مُغْتَنَمَاتِ اَرْبَابِ الْعِشْقِ Aşk erbabının ganîmetleri arasındadır اَللّٰهُمَّ Ey Allah'ım! اجْعَلْنَا Bizi kıl *(Kimden?)* مِنْهُمْ Onlardan بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ Peygamberlerin Efendisi'nin hürmetine عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ Ona ve âline olsun *(Ne?)* اَلصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ Salâvatlar ve selamlar

